

Notulae ad floram Sloveniae***Epipactis voethii* K. Robatsch****Pregled nahajališč Voethove močvirnice v severovzhodni Sloveniji
The overview of *Epipactis voethii* localities in Northeastern Slovenia**

- 9162/2** Slovenija: Goričko, Srebrni Breg, gozd zahodno od mejnega prehoda Martinje, 370 m n.m. Det. B. Dolinar, 24. 7. 2001. Potrjeno: B. Dolinar & M. Lipovšek, 24. 6. 2007
- 9163/1** Slovenija: Goričko, Špic Breg, izvir Velike Krke, 370 m n.m. Det. B. Dolinar, 2. 8. 2004.
- 9563/4** Slovenija: Godeninci, gozd južno od zaselka Breg, 200 m n.m. Det. B. Dolinar, 27. 7. 2008. Potrjeno: B. Dolinar & M. Šenica, 31. 7. 2009.

Voethovo močvirnico je kot novo vrsto prepoznal avstrijski orhidolog Walter Voeth, na območju Bisamberg severno od Dunaja, nato pa jo je leta 1993 opisal koroški poznavalec rodu *Epipactis* Karl ROBATSCH (1993) in jo poimenoval po najditelju.

Uspeva v Avstriji, Češki, Slovaški, Madžarski in Hrvaški (DELFORGE 2006, KRANJČEV 2005). V bližini severovzhodne Slovenije se vrsta pojavlja v Devceseru na Madžarskem (ATTILA 2007), na Ivanščici na Hrvaškem (KRANJČEV 2005), v Avstriji pa na območju Gradišćanske (DELFORGE 2006). Večina avtorjev navaja, da uspeva v hrastovo-gabrovih nižinskih gozdovih (*Quercus-Carpinetum*).

V Slovenski flori je *E. voethii* sorazmerno nova vrsta, saj je na možnost njenega pojavljanja v subpanonskem območju Slovenije prvi opozoril JOGAN (2000), tako da v pričajočem članku objavljam sploh prve zanesljive podatke o uspevanju te vrste v Sloveniji. Nahajališče na Srebrnem Bregu se nahaja v acidofilnem gozdu navadnega gabra in borovnice (*Vaccinio myrtilli-Carpinetum betuli*), rastline uspevajo posamično in raztreseno po večjem območju.

V bukovem gozdu pri zaselku Breg je nahajališče na prostoru 50 m × 100 m, kjer sem leta 2008 naštel dvanajst, leto kasneje pa devet primerkov.

Čas cvetenja Voethove močvirnice je na naših nahajališčih od konca julija do sredine avgusta in je v primerjavi z navedbami drugih avtorjev (DELFORGE 2006, PRESSER 2002) pozno. Sočasno z njo cveti tudi širokolistna močvirnica (*E. helleborine*), v začetku julija pa tudi pontska (*E. pontica*) in Muellerjeva močvirnica (*E. muelleri*).

Voethova močvirnica je do 40 cm visoka orhideja s cikcakastim stebлом, ki je v vrhnjem delu močno dlakavo. Stebelni listi so suličasti, do petnajst sorazmerno majhnih cvetov ima zadnji režanj medene ustne (hipohil) široko razprt, olivno zelen do rožnat, notranjost hipohila je rdečerrjave barve. Prednji režanj (epihil) je srčaste oblike, belkast, redko tudi rahlo vijoličast.

Uredba o zavarovanih prostoživečih rastlinskih vrstah Slovenije (ANONYMOUS 2004) varuje vse predstavnice družine orhidej in s tem posredno tudi Voethovo močvirnico. Vendar pa vrsta ni pogosta, zato bi jo bilo smotno uvrstiti tudi na Rdeči seznam ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in sicer med redke vrste (R) slovenske flore.

Literatura

- ANONYMOUS, 2004. Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah. Ur. l. RS, št. 46/04.
- DELFORGE, P., 2006: Orchids of Europe, North Africa and the Middle East. Timber Press London.
- JOGAN, N., 2000: Naše orhideje. Ključ za določanje kukavičevk divjerastočih v Sloveniji. Samozaložba, Ljubljana.
- JOGAN, N., 2007: Orchidaceae. In: MARTINČIČ A. & al. Mala flora Slovenije: ključ za določanje praprotnic in semenk. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. pp. 756-784.
- KRANJIČEV, R., 2005: Hrvatske orhideje. Prilozi za hrvatsku floru: AKD, Zagreb.
- PRESSER, H., 2002: Orchideen. Die Orchideen Mitteleuropas und der Alpen. Nikol Hamburg.
- ROBATSCH, K., 1993: *Epipactis voethii* K. Robatsch, spec. nova, eine neue Epipactis-Art aus Niederoesterreich. Mitt. Abt. Bot. Landesmuseum Joanneum Graz. pp. 21-26.
- SKOBERNE, P., 2007: Zavarovane rastline Slovenije. Mladinska knjiga Založba, d.d., Ljubljana.

Zahvala

Zahvaljujem se Danilu Belaku, z Zavoda za gozdove Slovenije, Območna enota Murska Sobota, za posredovane podatke o gozdnih združbah na Goričkem.

BRANKO DOLINAR

Typha schuttleworthii Koch & Sond.

Novi nahajališči v dinarskem svetu redke vrste

New localities of a rare species in Dinaric phytogeographic region

- 0153/3** Slovenija, Notranjska, ob Opečniku (pritoku Iške), ob bregu potoka pri križišču gozdnih cest zahodno od vzpetine Ograde (753 m), 650 m n. m. Det. M. Accetto, 16. 7. 2008.
- 0152/2** Slovenija, Notranjska, mlaka ob manjšem pritoku Otavščice pri križišču gozdnih cest jugojugovzhodno od vzpetine Osredek (710 m), 670 m n. m. Det. M. Accetto, 22. 7. 2008.

Schuttleworthov rogoz je v Rdečem seznamu (WRABER & SKOBERNE 1989: 327) veljal še za redko vrsto, poznano le iz šestih kvadrantov v predpanonskem fitogeografskem območju Slovenije. Po stanju leta 2001 (JOGAN & al. 2001) pa se je število njegovih nahajališč potrojilo. Opazili so ga še v drugih fitogeografskih območjih, submediteranskem, predalpskem, predinarskem in nazadnje tudi v dinarskem območju (MARTINČIČ 2007).

Kljub temu Schuttleworthov rogos v Sloveniji še danes uvrščamo med redke vrste, zelo redek pa je v njenem dinarskem fitogeografskem območju.

Novi nahajališči sta prav iz tega območja in hkrati prvi iz Notranjske, to je iz zgornjega porečja Iške in bližnje soseščine (ob pritoku potoka Otavščica).